

UCHWAŁA NR XLVIII/278/2023
RADY GMINY CZYŻE
z dnia 27 grudnia 2023 r.

**w sprawie w sprawie przyjęcia stanowiska dotyczącego projektu Planu Zarządzania
Obiektem Światowego Dziedzictwa UNESCO Białowieża Forest**

Na podstawie §20 Statutu Gminy Czyże, stanowiącego załącznik do uchwały Nr 35.174.2018 Rady Gminy Czyże z dnia 27 września 2018 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Czyże (Dz. Urz. Woj. Podl. poz. 3919) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się stanowisko Rady Gminy Czyże dotyczące projektu Planu zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa UNESCO Białowieża Forest, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Krystyna Gawryluk

Załącznik do uchwały
Nr XLVIII/278/2023
Rady Gminy Czyże
z dnia 27 grudnia 2023 r.

Stanowisko dotyczące projektu Planu zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa UNESCO Białowieża Forest

Rada Gminy Czyże, mając na uwadze potrzebę ciągłego podnoszenia standardów ochrony Światowego Dziedzictwa UNESCO jakim jest Puszcza Białowieska, a także potrzeby społeczności lokalnej i lokalnych samorządów w zakresie współdecydowania, partycypowania w procesie decyzyjnym o najbliższym otoczeniu, pragnie wyrazić swoje zastrzeżenia do projektu Planu Zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa UNESCO Białowieża Forest. Zgodnie z §123 Wytycznych Operacyjnych do realizacji Konwencji Światowego Dziedzictwa UNESCO, udział miejscowej ludności w procesie przygotowania wniosku jest istotny, gdyż umożliwia przejęcie współodpowiedzialności wraz z Państwem-Stroną za utrzymanie Dobra. Wniosek Renominacyjny złożony w 2014 r. został przygotowany i zgłoszony bez konsultacji i akceptacji społeczności lokalnych - brak stosownych uchwał organów samorządowych w tej sprawie. Społeczność lokalna jest nadal lekceważona i jej opinie przedstawiane przez jej przedstawicieli: starostę, burmistrzów, wójtów, nie są uwzględniane. Proponowany Plan Zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa Białowieża Forest i jego przyszła realizacja zniszczy ekonomiczne fundamenty życia społeczności lokalnej i jest elementem ekonomicznej dyskryminacji regionu wielokulturowego, zamieszkiwanego przez mniejszości narodowe i wyznaniowe. Przedstawiciele misji IUCN podkreślali w czasie swojej ostatniej wizyty w 2018 r., że mieszkańcy Regionu Puszczy Białowieskiej muszą być stronami jako „posiadacze praw” a nie tylko interesariuszami. W nawiązaniu do zaprezentowanego w dniu 4 lipca 2023 r. w Instytucie Ochrony Środowiska w Warszawie, projektu Planu Zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa Białowieża Forest oraz w ramach trwających konsultacji społecznych przedstawiamy nasze podstawowe wnioski, które należy uwzględnić w Planie:

1. Ponawiamy wniosek o dokonanie korekty granic, stref ochronnych w ten sposób, aby strefa IV ochrony czynnej bioróżnorodności i krajobrazu została powiększona do obszaru 23 tys. hektarów

poprzez zmniejszenie obszaru pozostałych stref ochrony. Ustanowienie strefy IV na obszarze 23 tys. hektarów (zgodnie z Wnioskiem Renominacyjnym) pozwoli na umożliwienie społeczności lokalnej dostępu do drewna na opał oraz na inne jej potrzeby bytowe (wykorzystanie tego surowca jest szacowane na poziomie ok. 100 tys. m³). Drewno pozyskane w wyniku cięć sanitarnych i ochronnych w strefie IV (aktywna ochrona) oraz buforowej w całości musi być dostępne na lokalnym rynku.

2. Puszcza Ładzka powinna być bezwzględnie wyłączona z Planu Zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa Białowieża Forest, ponieważ od zawsze była ona odrębnym kompleksem leśnym.

3. Nie do zaakceptowania są rekomendacje zawarte w dziale 5.2.2. Rekomendacje w zakresie zrównoważonego użytkowania Obiektu, jego strefy buforowej oraz szerszego otoczenia, które w sposób bardzo restrykcyjny określają ograniczenia rozwoju i zagospodarowania przestrzennego, w tym w zakresie turystyki i rekreacji, na terenach otaczających Obiekt. Nie ma naszej zgody na zapisy tego rodzaju: „zahamowanie rozwoju zabudowy”, „zatrzymanie nadmiernego rozwoju zabudowy rekreacyjnej”, „wprowadzenie zakazu budowy elektrowni wiatrowych”, „zapewnienie ochrony przed zainwestowaniem obszarów otwartych”, „wprowadzenie modelu rolnictwa zachowawczego”, itp. Argumenty dotyczące zachowania ciągłości lokalnych korytarzy ekologicznych czy też łączności Puszczy Białowieskiej z otoczeniem nie mogą hamować rozwoju regionu i ekonomicznego funkcjonowania mieszkańców. Niedopuszczalne jest również sformułowanie dotyczące działania budowy dróg i innych działań w strefie buforowej poza lasem, gdzie określa się jako dozwolone zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Wnioskujemy więc o wykreślenie tych zapisów. Puszcza Białowieska jako Obiekt Światowego Dziedzictwa UNESCO powinien przynosić rozwój regionu i poprawę życia mieszkańców a nie być utrudnieniem i barierą w normalnym funkcjonowaniu.

4. W Planie nie zostały w pełni uwzględnione działania związane z zapobieganiem pożarom, ponieważ brak uwzględnienia funkcjonowania jednostki wojskowej na terenie Obiektu.

5. W planowanej strukturze organizacji zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa Ludzkości Białowieża Forest bezwzględnie musi być zagwarantowane bezpośrednie i znaczące uczestnictwo przedstawicieli lokalnych samorządów terytorialnych gmin i powiatu hajnowskiego.

6. Plan zarządzania musi zawierać rządową gwarancję realizacji Ponadlokalnej Strategii Rozwoju Gmin Powiatu Hajnowskiego i Powiatu Hajnowskiego na lata 2022 – 2030 (Strategia, której opracowanie samorządy finansują z własnych środków w najbliższym czasie zostanie przedstawiona Radom Gmin i Radzie Powiatu do akceptacji). Pełna realizacja Strategii pozwoli na tworzenie nowych miejsc pracy poza leśnictwem i przemysłem drzewnym. Wstępna wartość planowanych inwestycji rozwojowych została oszacowana na poziomie 3 mld zł.

7. W pełni zasadnym jest powołanie Pełnomocnika d/s zarządzania Obiektem Białowieża Forest, o którym mowa w Planie. Powinna być to osoba akceptowana przez lokalne samorządy i przedstawiona do zatwierdzenia po wcześniejszej akceptacji miejscowych organów. Realizacja działań zawartych w Planie zaakceptowanym przez samorządy lokalne, umożliwiłaby trwałe zakończenie konfliktu wokół Puszczy Białowieskiej. Ponadto, zaznaczmy, że nasz udział w współtworzeniu Planu był silnie ograniczony, nie mieliśmy m. in. przedstawicieli w Komitecie Sterującym Planu, co stanowi wyraz lekceważenia i braku dobrej woli porozumienia i współpracy. Nieuwzględnienie podstawowych wniosków mieszkańców w Planie Zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa Białowieża Forest oznacza brak akceptacji jego treści przez mieszkańców regionu Puszczy Białowieskiej i stanowi podstawę do skierowania żądania o wycofanie wniosku renominacyjnego.

Mając powyższe na uwadze prosimy o odnotowanie naszego stanowiska i przyjęcie sformułowanych powyżej wniosków. Uzasadnienie celu podjęcia uchwały w sprawie stanowiska dotyczącego projektu Planu zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa UNESCO Białowieża Forest 6 listopada 2023 roku rozpoczęły się konsultacje społeczne projektu Planu zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa Białowieża Forest (część polska).